

KADIN CİNAYETLERİ VE İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

Yeni bir yıla başlarken bir önceki yıla ait istatistik veriler yayınlanır. Bunlardan bazıları gerçekten içimizi acıtacak cinsten oluyor. 2022 yılında 334 kadın cinayeti işlendiğini, ayrıca 245 şüpheli kadın ölümü sayılarını görünce her yıl başı bu konuyu yazmaya karar verdim. Bu ayıp ülkemize yakışmıyor. Son on yılda kadın cinayet sayısı azalmayıp artıyor. İl bazında en çok İstanbul'da, ikinci sırada İzmir'in olması çok üzücü. On yıllık istatistiklere baktığımızda genellikle bir numaralı fail koca veya aile üyelerinden birisi. Cinayetlerin beşte biri ayrılık veya boşanma sürecinde yaşanıyor. Her beş cinayet olayının birinde cinsel taciz mağduriyeti var. Şiddet gören her on kadından altısı güvenlik amaçlı koruma başvurusunda bulunmuş.

Avrupa ve OECD ülkeleri arasında erkeklerden fiziksel veya cinsel şiddet gören kadın oranının en yüksek olduğu ülke maalesef Türkiye. Ülkemizi Kolombiya, Kosta Rika ve A.B.D. takip ediyor. OECD verilerine göre ülkemiz cinsiyet eşitliği açısından 156 ülke arasında 133. Sırada. Kadına yönelik şiddet açısından üye ülkeler arasında ilk sıralarda. 2019 yılında aynı verilere göre kadına şiddet oranı yüzde 38. Aslında bu konu sadece bizde değil bütün dünyada bir sorun.

Dünyada ise yüzde 85 oranı ile Pakistan birinci sırada. Bu ülkeyi yüzde 78 ile Senegal, yüzde 67 ile Yemen ve yüzde 61 ile Afganistan takip ediyor. (Euronews) Ülkemizde 10 kadından yaklaşık 4'ü şiddet görürken gelişmiş ülkelerden Danimarka, Finlandiya ve İngiltere'de de yaklaşık 10 kadından 3'ü şiddet görüyor. Sadece cinayet oranı o ülkelerde düşük. Bu konunun önlenmesi için çabalar da sürmekte. Bu kapsamda Avrupa Konseyi üyesi 20 ülke tarafından 2011 yılında İstanbul Sözleşmesi imzaya açılmış ülkemiz aynı yılda imzalamış ve 14/03/2012 tarihinde de onaylamıştır. Bu sözleşme kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddet ve ev içi şiddeti hedef alan ilk Avrupa Sözleşmesidir. Amaç; kadınları her türlü şiddete karşı korumak ve kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddeti önlemek, kavuşturmak ve ortadan kaldırmaktır. Sözleşme ile hem özel hem de kamusal alandaki şiddet yasaklanmaktadır. İmzalayan ülkeler, tüm bireyler ve özellikle kadınların şiddete maruz kalmamalarını sağlamak için gerekli hukuki ve diğer tüm önlemleri alacaklarını taahhüt etmektedirler.

Kadına yönelik şiddeti; bir kişinin bir kadına fiziksel, cinsel veya psikolojik şiddet uygulaması olarak tanımlayabiliriz. Nedenleri çok fazla sayıda; Cinsiyet ayrımcılığı, eşitliğe dayalı olmayan aile yapısı özelliği, sosyolojik ve ekonomik nedenler. Erkek egemen toplumlarda bu cinayetler daha çok işleniyor. Erkekler kadınlara müdahale hakkını doğal görüyorlar. Evliliklerde özellikle kırsal kesimde daha çok olmak üzere kadınlara söz hakkı tanınmıyor. Her itiraz veya ret bir biçimde şiddetle sonuçlanıyor. Namus anlayışı abartısı fazla. Evliliklerde eşitlikçi anlayış çok az. Eğitim düzeyi düşük kadınlar ile işsizlik oranının yüksek olduğu kesimlerde kadınların cinayete daha fazla maruz kaldıklarını biliyoruz.

Türkiye, bu sözleşmeden Cumhurbaşkanı imzasıyla çekilmiş bulunmaktadır. Çekilme gerekçesi ise "imzadan çekilmesinin kadınları korumaktan taviz anlamına gelmediği, sözleşmenin eşcinselliği normalleştirmeye çalışan bir kesim tarafından manipüle edildiği" şeklinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığınca açıklandı. Çekilme kararı Danıştay tarafından iki üyenin karşı oyuna rağmen onaylanmış bulunmaktadır. Sözleşmenin iptal edilmesinin hukuka aykırı olduğu, Anayasa mahkemesine başvurulması gerektiği yönünde Danıştaydaki iki üye karşı oy kullanmıştır. Korkarız ki bu sözleşmeden çekilmek kadın cinayet

sayısını gelecekte artırmış olmasın. Kadına yönelik cinayetlerin, şiddetin önlenmesi için neler yapılmalı? Öncelikle cinsiyet ayrımcılığının kaldırılması için gerekli kurumsal ve kurallar değişikliğine gidilmeli. Eğitim programlarında bu konuya öncelik verilmeli, pozitif ayrımcılık tanınmalı. Toplumda bu konuda farkındalık yaratacak her türlü imkanlar oluşturulmalı. Aile içi ilişkilerde eşitliği sağlayacak her türlü düzenlemelere gidilmeli. Kadınlarımızın daha fazla işgücüne katılmaları sağlanmalı. Bugün erkeklerin yarısı oranında işgücüne katılıyorlar. Bu oranın artırılması ile daha çok eğitim, iş bulmada öncelik, terfilerde ayrımcılığın kaldırılması gibi düzenlemelerin kadın cinayetlerinin azalmasına katkı vereceği kuşkusuzdur. Ekonomik özgürlük güvenliğinin sağlanmaya başlanması için ön şarttır.